

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 177/2022-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľa a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Aleja slobody 50, Dolný Kubín, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 13 CoKR 9/2019 z 11. decembra 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Obdo 4/2021 z 28. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje zrušiť obidve napadnuté rozhodnutia a vrátiť vec súdom na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozhodnutí a ostatných príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) na návrh [REDACTED] (ďalej len „žalobca“) rozsudkom č. k. 26 Cbi 17/2016 z 18. mája 2018 v spojení s opravným uznesením z 24. septembra 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) vylúčil zo súpisu majetku spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „úpadca“), v konkurze vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 1 K 12/2015 byt označený vo výroku rozsudku vrátane prináležiaceho spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu zapísaný na liste vlastníctva č. [REDACTED] pre katastrálne územie [REDACTED]

██████ (ďalej len „predmetný byt“). Zároveň zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania do skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 5 Cbi 15/2016 a priznal mu nárok na náhradu trov konania. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 13 CoKR 9/2019 z 11. decembra 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) na odvolanie sťažovateľa potvrdil rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch o vylúčení majetku zo súpisu a o náhrade trov konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie sťažovateľa proti napadnutému rozsudku krajského súdu odôvodnené podľa § 420 písm. b) a f), ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) odmietol uznesením č. k. 3 Obdo 4/2021 z 28. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

3. Krajský súd posúdil rozsudok okresného súdu v rozsahu a medziach odvolacích dôvodov sťažovateľa a dospel k záveru o jeho vecnej správnosti. Rozsah dokazovania považoval za dostatočný na rozhodnutie o žalobe žalobcu a obrane sťažovateľa. Námietku o nezákonnosti, arbitrárnosti, zmätočnosti a nesúlade odôvodnenia s § 220 ods. 2 CSP nevyhodnotil ako relevantnú a dôvodnú. Námietky súvisiace s nedostatkom vedomosti sťažovateľa a jeho právneho zástupcu o pojednávaní z 18. mája 2018, na ktorom došlo k rozhodnutiu vo veci samej, posúdil s poukazom na obsah spisu (doručenky k predvolaniam) a dodržanie zákonného postupu ako nedôvodné. K námietke sťažovateľa, že svojou neúčastou na pojednávaní nezaložil domnienku netrvania na návrhoch na doplnenie dokazovania a že okresný súd zamietol návrhy na vypočutie svedkov ██████ a ██████, krajský súd uviedol, že išlo o návrhy žalobcu a sťažovateľ takýmto spôsobom nebol vylúčený z realizácie procesného práva. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP v súvislosti s ďalšími prostriedkami procesnej obrany (v odvolaní doložený znalecký posudok č. 72/2009, označený svedok ██████) krajský súd konštatoval, že sťažovateľ neuviedol dôvody na ich použitie v odvolacom konaní podľa § 366 CSP. Všeobecne k námietke o nesprávnych skutkových zisteniach konštatoval nezistenie vybočenia postupu okresného súdu zo zákonných kritérií. Uzavrel, že rozsudok okresného súdu sa opiera o tvrdenia a relevantné dôkazy, ako aj správnu aplikáciu a interpretáciu právnych noriem na správne zistený skutkový stav.

4. Podľa krajského súdu okresný súd správne skúmal splnenie podmienok podľa § 78 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“). Po vykonaní dokazovania okresný súd považoval za preukázané, že žalobcovi svedčí výlučné vlastníctvo k predmetnému bytu, ktorý nadobudol na základe zmluvy uzavretej 8. apríla 2010 medzi ním a predávajúcim ██████, po ktorej nasledoval 19. apríla 2010 vklad do katastra nehnuteľností. Krajský súd sa v týchto otázkach v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a s právnymi závermi okresného súdu. K námietke o absolútnej neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytov z 18. decembra 2009 uzatvorenej medzi úpadcom a spoločnosťou ██████, súhlasil so záverom okresného súdu, že dojednanie o postúpení práv a povinností obsiahnuté v zmluve o dielo č. 01/2009 z 26. októbra 2009 (medzi úpadcom a spoločnosťou ██████ ako zhotoviteľom) sa týkalo výlučne tejto zmluvy a nemalo vplyv na platnosť zmluvy o prevode vlastníctva bytov z 18. decembra 2009 (pri ktorej nešlo o postúpenie pohľadávky, ale o výkon vlastníckeho práva nedotknutý zmluvou o dielo).

5. Krajský súd ďalej poukázal na rozsudok okresného súdu v otázke možnosti prieskumu postupu príslušnej správy katastra v civilnom sporovom konaní, keď v čase uzatvorenia zmluvy o prevode vlastníctva bytov z 18. decembra 2009 už boli dotknuté byty vrátane predmetného bytu zapísané v katastri nehnuteľností. Odkázal aj na záver, ktorý by platil v prípade preukázania, že predmetný byt nespĺňal pojmové znaky rozostavaného bytu podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“). Súhlasil so záverom okresného súdu, že v dôsledku vymedzenia pojmov rozostavaná stavba, rozostavaný byt a rozostavaný nebytový priestor v katastrálnom zákone nič nebráni tomu, aby boli predmetom občianskoprávných vzťahov po tom, ako došlo k ich zápisu do katastra nehnuteľností. Nesúhlasil s tvrdením sťažovateľa, že byt ako vec v právnom zmysle vzniká až momentom právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia stavebného úradu. Právoplatné rozhodnutie stavebného úradu nie je samostatným spôsobom vzniku vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom, ale je predpokladom, aby nehnuteľnosť po ukončení výstavby mohla byť definovaná *de iure* ako byt alebo nebytový priestor. Účelom kolaudačného rozhodnutia je povolenie užívania stavby na bytové účely a na jeho základe možno v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“) konkrétnu časť bytového domu považovať za byt, resp. nebytový priestor. K námietke sťažovateľa, že stupeň rozostavanosti nezodpovedal definícii podľa § 3 ods. 16 katastrálneho zákona, krajský súd vyjadril súhlas s postupom okresného súdu, ktorý vykonal dokazovanie označenými dôkaznými prostriedkami (čestné prehlásenie ■■■■■■■■■■, časť znaleckého posudku ■■■■■■■■■■, fotodokumentácia) a vyhodnotil ich. Relevantným bolo, či sa dotknuté byty nachádzali v bytovom dome, ktorý bol v takom stupni rozostavanosti, že navonok bol uzavretý obvodovými stenami a strešnou konštrukciou. Sťažovateľom predložené dôkazy poskytlí dôkaz o ohraničení stavby vo výške ôsmich nadzemných podlaží a o uzatvorení strešnou konštrukciou, čo vyjadrenia uvedené v čestnom prehlásení nevyvrátili. Poukázanie sťažovateľa na neukončenie stavby strešnou krytinou nie je podľa súdu zákonom vyžadované.

6. K spochybňovaniu záverov znaleckého posudku ■■■■■■■■■■ krajský súd uviedol, že išlo o odborne spôsobilú osobu zapísanú v zozname znalcov a že sťažovateľ tieto námietky len uviedol bez ich preukázania včas. Potom na nich nebolo možné ako na relevantné prihliadať. Za danej dôkaznej situácie okresný súd správne uzavrel, že nebolo preukázané, že by predmetný byt nespĺňal definíciu rozostavaného bytu. Krajský súd sa stotožnil aj so zhodnotením námietky neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytov z 18. decembra 2009 pre absenciu prejavu vôle kupujúceho ako nedôvodnej, pretože vyplýva z čl. 3 zmluvy. Okresný súd potom správne uzavrel, že žalobca na základe zmluvy z 8. apríla 2010 platne nadobudol vlastnícke právo, ktorého vklad bol povolený 19. apríla 2010, svedčí mu vlastnícke právo, preto predmetný byt nemal byť do súpisu všeobecnej podstaty úpadcu v konkurze na jeho majetok zapísaný.

7. Krajský súd námietku o porušení práva na spravodlivý proces nevyhodnotil ako dôvodnú, okresný súd podľa neho vytvoril sporovým stranám rovnaký priestor a možnosti na realizáciu ich procesných práv a plnenie ich procesných povinností. Námietku, že rozsudok okresného súdu odporuje záverom vyplývajúcim z judikatúry ústavného súdu, pretože okresný súd v argumentačne identickom spore zamietol žalobu spoločnosti ■■■■■■■■■■, krajský súd vyhodnotil ako

nedôvodnú. Rozsudok č. k. 18 Cbi 8/2016 z 31. mája 2018 obsahuje v odôvodnení uvedenie, že sa súd nezaoberal meritom veci, pretože žaloba nebola podaná včas podľa § 78 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Pre úplnosť krajský súd dodal, že konkurz vyhlásený na majetok žalobcu v septembri 2017 nemal vplyv na konanie a rozhodovanie súdov so žalobcom o jeho aktívnej vecnej legitímácii. Pripomenul rozdiel právnej úpravy oddľžovacieho konkurzu a vymedzenie rozsahu konkurznej podstaty. Uviedol, že predmetný byt sa nenachádza v konkurznej podstate žalobcu ako dlžníka, nemohlo potom ísť o konanie, ktoré by sa týkalo majetku podliehajúceho konkurzu, a ani nešlo o vec týkajúcu sa toho majetku, pri ktorom účastníkom konania namiesto dlžníka je správca.

8. Najvyšší súd k dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. b) CSP uviedol, že v rozhodovanom spore nejde o prípad, keď ten, kto vystupoval v konaní ako strana, nemal procesnú subjektivitu. Zopakoval, že okresný súd uznesením č. k. 8 OdK 87/2017 z 18. septembra 2017 vyhlásil konkurz na majetok žalobcu, ustanovil správcu a dlžníka oddľžil tak, že ho zbavil všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze na majetok dlžníka, a začal hlavné insolvenčné konanie. Išlo o inštitút oddľženia podľa štvrtej časti zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Na konania, ktoré nie sú uvedené v § 11 a nasl. zákona o konkurze a reštrukturalizácii, nemá konkurz vyhlásený podľa § 166 a nasl. zákona o konkurze a reštrukturalizácii žiadny vplyv. Namietané porušenie § 47 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, nedostatok procesnej spôsobilosti žalobcu a jeho riadneho zastúpenia nie sú relevantné. Závery uznesenia najvyššieho súdu č. k. 7 Cdo 103/2016 z 28. júna 2017, ako aj poslednej vety § 167q zákona o konkurze a reštrukturalizácii tiež nepovažoval za použiteľné.

9. K dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd prezentoval východiská na posudzovanie nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu. V rozhodovanom spore nešlo o žiaden z prípadov zakladajúcich prípustnosť dovolania, samotný sťažovateľ neuviedol, akým spôsobom malo byť zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces tvrdeným nenáležite zisteným skutkovým stavom a nedostatočným odôvodnením rozhodnutia. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu sú podľa najvyššieho súdu dostatočne zrejmé dôvody vyhovenia žalobe. Sťažovateľ podľa obsahu dovolania vyjadruje len svoj nesúhlas s neúspechom v spore, čo nezakladá prípustnosť dovolania. Najvyšší súd dodal, že súdy jednoznačne odôvodnili svoj záver o platnosti zmluvy a že žalobcovi svedčí právo vylučujúce zaradenie predmetného bytu do súpisu. Vo vzťahu k tvrdeniu, že okresný súd v podobnej veci vedenej pod sp. zn. 5 Cbi 15/2016 rozhodol odlišne, najvyšší súd uviedol, že rozsudok v označenej inej veci bol vyhlásený 23. júla 2019, teda po viac ako roku od vyhlásenia rozsudku okresného súdu v preskúmanom konaní, a že podanie z 28. augusta 2019 (doplnenie argumentácie sťažovateľa k odvolaniu) bolo predložené po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Namietané porušenie rovnosti zbraní najvyšší súd posúdil ako nespokojnosť s priebehom dokazovania a závermi súdov. Sporové strany mali vytvorený rovnaký priestor na realizáciu procesných práv a plnenie procesných povinností. Ďalej odkázal na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, podľa ktorého nie je možné stotožniť prevod vlastníctva k nehnuteľnosti s postúpením pohľadávky a prevod vlastníctva objednávateľa nebolo možné subsumovať pod § 525 Občianskeho zákonníka. K námietke nezistenia skutočného stavu konajúcimi súdmi a k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov najvyšší súd konštatoval, že v sporovom konaní súd zisťuje skutkový stav z prostriedkov

procesného útoku a obrany uplatnených stranami sporu včas. Tým je limitované aj dokazovanie v spojení s rozhodnutím súdu podľa § 185 ods. 1 CSP. Najvyšší súd pripomenul, že nedostatky pri zisťovaní skutkového stavu alebo nesprávne prijaté skutkové závery nespádajú pod dovolací prieskum, pretože dovolací súd nevykonáva dokazovanie a je viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil odvolací súd. Sťažovateľ sa domáhal revízie skutkových záverov a iného hodnotenia vykonaných dôkazov.

10. Pri dovolateľom označenom dôvode prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd ako podstatnú identifikoval námietku, že sa konajúce súdy mohli pri posudzovaní otázky, kto je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, odchýliť od zápisu v katastri nehnuteľností, čo vyplýva z rozsudku sp. zn. 2 Cdo 67/2000 (publikovaný ako R 86/2001). Prejudiciálne mali súdy skúmať nadobudnutie vlastníckeho práva právnym predchodcom žalobcu, osobitne ak odvodzoval svoje právo výlučne z aktuálneho zápisu v katastri nehnuteľností. Podľa najvyššieho súdu nedošlo v rozhodovanej veci k odklonu od judikátu R 86/2001, keďže súdy sa dôsledne zaoberali otázkou vlastníctva žalobcu k spornej nehnuteľnosti, na jeho preukázanie vykonali adekvátne dokazovanie a počas konania nevyšiel najavo opak. Údaj katastra o vlastníctve žalobcu k predmetnému bytu je preto hodnoverný a záväzný (s odkazom na publikované rozhodnutie R 13/2010). O odklon od judikatúry zakladajúci prípustnosť dovolania by mohlo ísť v prípade, ak by sa konajúce súdy obmedzili iba na zápis v katastri nehnuteľností, k čomu v rozhodovanej veci nedošlo, preto v tejto časti je dovolanie neprípustné.

11. Sťažovateľ považoval rozsudok krajského súdu za rozporný s právnou vetou rozhodnutia sp. zn. 4 Cdo 27/2002 pri pojmovom znaku bytu ako predmetu občianskoprávných vzťahov, čo pri označení predmetu prevodu „rozostavané byty v bytovom dome“ v zmluve o prevode vlastníctva bytov z 18. decembra 2009 malo spôsobiť jej absolútnu neplatnosť, pretože predmetný byt v rozhodnom čase nebol skolaudovaný. Najvyšší súd nepovažoval označené rozhodnutie za použiteľné v tejto veci, keď súdy riešili otázku prevodu vlastníctva rozostavaného bytu, pri ktorom absencia kolaudačného rozhodnutia nie je rozhodujúca. Kolaudačné rozhodnutie je predpokladom, aby predmetná nehnuteľnosť mohla zmeniť stav z „rozostavaný byt“ *de iure* na „byt“. Vymedzenie pojmov podľa § 3 ods. 15 a 16 katastrálneho zákona nebráni, aby tieto boli predmetom občianskoprávných vzťahov po tom, ako došlo k ich zápisu do katastra nehnuteľností. Skutočnosť, že zákon o vlastníctve bytov neupravuje pojem „rozostavaný byt“, neznamená, že nakladanie s ním je právne nesúladne, ak napr. výkon záložného práva naň je podľa zákona prípustný. Najvyšší súd nepovažoval za významnú v konaní otázku, že ak nie je určitý konkrétny priestor skolaudovaný ako byt, nemôže byť ako byt určený. To má význam pre posúdenie bytu len z hľadiska jeho užívania.

12. Dovolateľ označil v dovolaní aj rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 172/2008, 5 Cdo 208/2010, 3 Cdo 115/2016. Najvyšší súd uviedol, že nezistil vlastnú právnu argumentáciu sťažovateľa k ich aplikácii na sporné konanie, čo nemohol ako dovolací súd dotvoriť vyvodzovaním vlastnej argumentácie z možnej nespokojnosti s napadnutým rozsudkom. K rozsahu dovolacieho prieskumu a vymedzeniu dovolacej argumentácie poukázal na záver rozsudku č. k. 3 Obdo 61/2016 z 30. novembra 2016. K rozhodnutiu sp. zn. 3 Cdo 115/2016 dodal, že bolo neskôr zrušené ústavným súdom.

13. Najvyšší súd opakovane konštatoval, že dovolateľ nevytýkal nesprávne právne posúdenie veci súdmi, ale všeobecnú nespokojnosť s nepriaznivými rozhodnutiami a spochybňovanie ich skutkových záverov. Priblížil to na tvrdení, že sporný byt v čase uzatvorenia zmluvy nespĺňal definíciu rozostavaného bytu podľa katastrálneho zákona, v čoho dôsledku nemohol byť spôsobilým predmetom prevodu vlastníckeho práva. Toto tvrdenie sťažovateľ opiera o predložený znalecký posudok [REDACTED], ktorý nezodpovedal stavu nehnuteľnosti k 18. decembru 2009, čo potvrdzovalo čestné prehlásenie [REDACTED]. Takýmito nesprávnosťami podľa najvyššieho súdu nemožno odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Najvyšší súd podotkol, že sťažovateľ predložil dôkazné prostriedky, ktoré spolu so znaleckým posudkom [REDACTED] poskytli dôkaz, že stavba, v ktorej sa nachádza predmetný byt, bola ohraničená do výšky ôsmich nadzemných podlaží a uzatvorená strešnou konštrukciou. Tvrdenie sťažovateľa o nedokončení stavby strešnou krytinou je irelevantné. Krajský súd nemohol prihliadať na tvrdenia sťažovateľa spochybňujúce závery znaleckého posudku [REDACTED], ktoré včas nijako nepreukázal.

14. K námietke o nezistení absencie prejavu vôle na strane kupujúceho v zmluve konajúcimi súdmi, čím popreli dôležitosť záverov rozhodnutí najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 7 MCdo 12/2011), najvyšší súd uviedol, že zisťovanie obsahu zmluvy, resp. prejavu vôle zmluvných strán nepredstavuje právnu otázku, ale otázku skutkovú. Pri postupe zisťovania obsahu právneho úkonu na základe výsledkov dokazovania, oboznamovania sa s jeho vyjadrením, posudzovania určitosti a zrozumiteľnosti vyjadrenia vôle „sú výsledkom tohto zisťovania skutkové závery“. Samotný výklad zmluvy a v nej dojednaných pojmov, nesplnenie predpokladov ich existencie, posúdenie povahy týchto úkonov predstavujú zisťovanie obsahu zmluvy ako súčasť skutkového stavu veci, nejde teda o preskúmvanie správnosti alebo nesprávosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Odkázal pritom na svoje rozhodnutia sp. zn. 4 Obdo 45/2017, 3 Cdo 27-28/2019. Sťažovateľ preto spochybňuje skutkové závery súdov, ktorých prieskum je dovolacím súdom vylúčený, a dovolanie je procesne neprípustné. Z uvedených dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

15. Proti napadnutým rozhodnutiam sťažovateľ popri všeobecnej výčitke arbitrárnosti, nesprávnosti, ústavnej neudržateľnosti, rozporu s judikatúrou najvyššieho súdu a ústavného súdu argumentuje:

a) Krajský súd a najvyšší súd nesprávne bez toho, aby na to existovali zákonné predpoklady, rozhodli o potvrdení nezákonného rozsudku okresného súdu, resp. o odmietnutí dovolania. Najvyšší súd mal napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť. K porušeniu označených práv došlo neuznaním dovolacích dôvodov najvyšším súdom, hoci vo vzťahu k napadnutému rozsudku sú dané.

b) Podľa sťažovateľa neobstojí záver najvyššieho súdu, „že nesprávnosťou skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdmi oboch inšancií nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP“, pretože ide o zjavnú arbitrárnosť vo vyhodnotení dôkazov, ktorá určite zakladá vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

Sťažovateľ sa nestotožňuje so záverom najvyššieho súdu, že konanie pred krajským súdom nebolo poznačené vadou zmätočnosti a že prípustnosť dovolania nebola daná ani podľa § 421 ods. 1 CSP. Najvyšší súd tento záver prijal v rozpore s obsahom dovolania. Nie je pravdivé tvrdenie najvyššieho súdu, že dovolaním sťažovateľ v zásade nevyčíta konajúcim súdom nesprávne právne posúdenie veci, ale vyjadruje všeobecnú nespokojnosť s ich rozhodnutiami, ktoré boli vydané v jeho neprospech, a spochybňuje ich skutkové závery.

c) Sťažovateľ sa nestotožňuje so závermi najvyššieho súdu, i) že nie je v tomto konaní významná otázka, že ak nie je určitý priestor skolaudovaný ako byt, nemôže byť určený ako byt, ii) že rozhodnutia najvyššieho súdu nie sú použiteľné z dôvodu, že súdy riešili otázku prevodu vlastníctva rozostavaného bytu, pre ktorý otázka existencie kolaudačného rozhodnutia nie je rozhodujúca, iii) že nič nebráni tomu, aby rozostavaná stavba, rozostavaný byt a rozostavaný nebytový priestor boli predmetom občianskoprávných vzťahov po ich zápise do katastra nehnuteľností, a iv) že v civilnom sporovom konaní o excindačnej žalobe súd nie je oprávnený preskúmať postup správy katastra v katastrálnom konaní.

d) Súdy sa dopustili totálneho pochybenia pri zmluve o prevode vlastníctva z 18. decembra 2009, ktorej predmetom bol „*prevod rozostavaných bytov bytovom dome*“, čo je neprípustné a spôsobuje absolútnu neplatnosť tejto zmluvy, keď byt ako vec v právnom zmysle vzniká až právoplatnosťou kolaudačného rozhodnutia, ktoré bolo vydané až v máji 2011. Skutočnosť, že k rozostavanému bytu je možné zriadiť záložné právo, neznamená, že rozostavaný byt možno platne previesť na základe zmluvy o prevode vlastníckeho práva podľa zákona o vlastníctve bytov.

e) Sťažovateľ uvádza ďalšie závery krajského súdu, s ktorými sa nestotožňuje. Právne závery napadnutého rozsudku považuje za rozporné s účelom a so zmyslom excindačného konania, odporujúce čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, skutkové a právne závery sú nepreskúmateľné, svojvoľné, rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, súd vec nesprávne právne posúdil. Krajský súd mal zrušiť rozsudok okresného súdu a vrátiť mu vec na nové konanie a rozhodnutie. Okresný súd mal považovať za preukázané, že zmluva z 18. decembra 2009 je absolútne neplatná.

f) Právne závery krajského súdu a okresného súdu sú v rozpore s rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu (sp. zn. 3 Cdo 172/2008, 4 Cdo 27/2002), čím je preukázaná zmätočnosť napadnutého rozsudku ako celku. Z ústavného hľadiska je neakceptovateľné, ak jeden súd v skutkovo a právne identických veciach sp. zn. 26 Cbi 17/2016 a 5 Cbi 15/2016, kde rozličný bol iba hmotný substrát (označenie bytu) a žalobca, dospel k rozličným záverom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu o vylúčení majetku zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu, ako aj uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa. Sťažovateľom tvrdené porušenia ďalších ním označených článkov ústavy ústavný súd považoval len za súčasť jeho argumentácie, keďže táto argumentácia sa nezhodovala s navrhovaným znením petitu (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

III.1. K porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

17. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, ktorých porušenie namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

18. Z obsahu sťažnostných námietok vyplýva, že sťažovateľ ústavnou sťažnosťou vyčíta krajskému súdu všeobecne svojvôľu, nepreskúmateľnosť, nesprávnosť, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, nesprávne právne posúdenie. Brojí proti viacerým záverom krajského súdu, predkladá vlastné hodnotenie dôkaznej situácie a polemizuje s jednotlivými skutkovými a právnymi závermi súdov okrem iného v prospech záveru o preukázaní absolútnej neplatnosti zmluvy z 18. decembra 2009. V prevažnej miere reprodukuje (zväčša doslovne) text dovolania.

19. Sťažovateľ proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktoré odôvodnil vadami zmätočnosti a nesprávnymi právnymi závermi. Podľa zistenia ústavného súdu v dovolaní uviedol rovnaké námietky ako v ústavnej sťažnosti. Sťažnostné výhrady ku kvalite odôvodnenia a arbitrárnosti rozsudku, k tvrdeným excesom v dokazovaní či k správnosti právneho posúdenia boli predmetom dovolacieho prieskumu, ktorý bol zavŕšený napadnutým uznesením, ktoré obsahovalo aj vecné posúdenie argumentov sťažovateľa, a to napriek tomu, že v konečnom dôsledku bolo dovolanie odmietnuté. Ústavný súd nemá na opätovné posúdenie totožných argumentov právomoc.

20. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd v duchu zásady sebaobmedzenia s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť z uvedených dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

III.2. K porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

21. Sťažovateľ napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu vyčíta arbitrárnosť, nesprávnosť, nevyhovenie dovolaniu, nepravdivé tvrdenia v rozpore s obsahom dovolania.

22. Úlohou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstránenie najzávažnejších chýb v rozhodnutiach súdov (vady zmätočnosti podľa § 420 CSP), resp. ak dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, zjednocovanie judikatúry [§ 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP], prípadne riešenie zásadných právnych otázok, ktoré neboli vyriešené odvolacím súdom v jeho rozhodovacej praxi [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP].

23. Podmienky prípustnosti dovolania rieši zákon. Negatívne posúdenie otázky prípustnosti dovolania nemôže viesť k záveru o porušení základných práv sťažovateľa vtedy, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade

so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa. K takému záveru môže viesť len ústavne neudržateľné posúdenie prípustnosti dovolania. Stanovenie podmienok obmedzujúcich prípustnosť dovolania, je pritom v komplexnom ponímaní legitímne a korešponduje s postavením a úlohami, ktoré najvyšší súd ako dovolací súd plní. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím.

24. Vzhľadom na formuláciu ústavnej sťažnosti sa ústavný súd zameril na tú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej sa najvyšší súd zaoberal sťažovateľom uplatnenými dovolacími dôvodmi. Na dovolacie námietky subsumované sťažovateľom pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. b) CSP dal najvyšší súd jasnú a zrozumiteľnú odpoveď. Ústavný súd nemá pochybnosti o ústavnej udržateľnosti tejto časti odôvodnenia napadnutého uznesenia, nezistil arbitrárnosť záverov najvyššieho súdu. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti závery najvyššieho súdu v tejto časti ani nespochybňoval.

25. V súvislosti s dovolacími námietkami vecne odôvodňujúcimi formálne uplatnený dôvod dovolania podľa § 420 písm. f) CSP obsahuje odôvodnenie napadnutého uznesenia odpovede na všetky zásadné námietky sťažovateľa. Najvyšší súd presne vystihol podstatu argumentov sťažovateľa proti nesprávnemu procesnému postupu súdov nižších inštancií, ktorý mal porušovať jeho právo na spravodlivý proces. Následne ústavne prijateľným spôsobom vysvetlil podmienky prípustnosti podaného dovolania vo vzťahu k preskúmateľnosti rozhodnutia a princípu rovnosti zbraní. Konštatoval jednoznačnú správnosť záveru súdov o platnosti zmluvy a o tom, že žalobcovi svedčí právo na vylúčenie zaradenia predmetného bytu do súpisu. Aj na námietky dovolateľa týkajúce sa procesu dokazovania reagoval ústavne udržateľnými závermi súladnými s ustálenou rozhodovacou praxou.

26. Vo vzťahu k posudzovaniu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP sťažovateľ argumentoval, že najvyšší súd mal postupovať podľa rozhodnutia R 86/2001, ktoré umožňuje pri riešení otázky vlastníckeho práva odchyliť sa od údajov v katastri nehnuteľností. Najvyšší súd podrobne vysvetlil, že súdy vykonali podrobné dokazovanie aj nad rámec zápisu v katastri nehnuteľností, preto nezistil odklon od rozhodovacej praxe. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nevedol ďalšiu kvalifikovanú polemiku nad rámec tvrdenia, že konštatovania najvyššieho súdu neobstoja. V zásade len opakoval dovolacie námietky. Tým nemohol spochybniť ústavnú udržateľnosť vysloveného záveru najvyššieho súdu.

27. K argumentácii sťažovateľa, že bolo potrebné použiť rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 27/2002, najvyšší súd jasne a konkrétne vysvetlil jeho nepoužiteľnosť, pretože nižšie súdy riešili otázku rozostavaného, a teda neskolaudovaného bytu, preto otázka určenia priestoru za byt v kolaudačnom rozhodnutí nebola rozhodná. Ani vo vzťahu k tomuto záveru sťažovateľ nespochybnil jeho ústavnú udržateľnosť. Sťažovateľov argument, že možnosť zriadenia a realizácie záložného práva k rozostavanému bytu neznamená možnosť platne previesť rozostavaný byt zmluvou podľa zákona o vlastníctve bytov, ústavný súd nepovažuje za dostatočný na vyslovenie arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Najvyšší súd sa zrozumiteľným spôsobom vyjadril k otázke, či rozostavaný byt mohol byť predmetom občianskoprávných vzťahov po jeho zápise do katastra nehnuteľností. To, že sa sťažovateľ s týmto názorom nestotožňuje, nezakladá záver o porušení

práva na spravodlivý proces. Ústavný súd sa zhoduje so záverom najvyššieho súdu v tom, že sťažovateľ v dovolaní síce označil aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, ale bez akejkoľvek argumentácie o ich použiteľnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu.

28. Ústavný súd nezistil svojvôľu v záveroch najvyššieho súdu, ktorými identifikoval sťažovateľom namietanú právnu otázku ako otázku skutkovú. Sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci v tom, že predmetný byt nespĺňal definíciu rozostavaného bytu. Námietku odôvodnil tým, že znalecký posudok [REDAKOVANÉ] nezodpovedal stavu nehnuteľnosti k 18. decembru 2009 (čo malo potvrdzovať aj prehlásenie [REDAKOVANÉ], pozn.). Najvyšší súd logicky uzavrel, že sťažovateľ tu namieta nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov, čím nie je možné odôvodniť dovolanie podľa § 421 CSP. Navyše sťažovateľa v tomto smere zaťažuje dôkazné bremeno. Napokon najvyšší súd v okolnostiach veci ústavne prijateľným spôsobom vyhodnotil aj námietky vo vzťahu k tvrdenej absencii prejavu vôle na strane kupujúceho ako výhrady ku skutkovým záverom.

29. Je potrebné zdôrazniť, že ak sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci, prevzal na seba procesnú povinnosť presne vymedziť, ktorý konkrétny právny záver považuje za nesprávny a v čom vidí jeho nesprávnosť. Ak sťažovateľ nesformuloval svoje dovolacie námietky jasnejšie a nepokúsil sa o dôslednejšiu právnu argumentáciu, vystavil sa riziku ich posúdenia najvyšším súdom ako bežnej polemiky a ako spochybňovania skutkových záverov. Ústavný súd nezistil zo strany najvyššieho súdu taký výklad aplikovaných právnych predpisov, ktorý by bol ústavne neutržateľný.

30. V nadväznosti na už uvedené ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ani ich neuznanie súdom nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie tohto základného práva.

31. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti nepokúsil predložiť konkrétnu ústavnoprávnu argumentáciu kvalifikovane spochybňujúcu udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Skôr prezentoval svoj nesúhlas a zopakoval svoje skoršie námietky (vrátane svojho nazerania na skutkové a právne otázky), ku ktorým doplnil všeobecné výhrady o arbitrárnosti a ústavnej neutržateľnosti napadnutého rozhodnutia či nezohľadnení dovolacích dôvodov. V prevažnej miere ide o opakovanie dôvodov uvedených v dovolaní a predtým v odvolaní, čím stavia ústavný súd do pozície ďalšej inštancie, ktorá by mala opätovne posudzovať rovnaké námietky. Takéto postavenie ústavnému súdu neprináleží, keďže nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05).

32. Ústavný súd nezistil v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu také nedostatky, ktoré by mu umožnili pristúpiť k vysloveniu porušenia označených práv sťažovateľa, keďže spôsob posúdenia sporných otázok nemožno posúdiť za svojvoľný, nevyplýva z neho taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu, ani extrémny rozpor medzi vykonaným dokazovaním a skutkovými zisteniami súdu. Ústavný súd považuje odôvodnenie rozhodnutia za dostatočné a nevybočujúce z limitov spravodlivého procesu. Najvyšší súd svoje právne názory ústavne akceptovateľne odôvodnil, jeho úvahy sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné. Konanie ako celok považuje ústavný súd v konečnom výsledku za spravodlivé.

33. Nezistiac medzi namietaným porušením práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a účinkami výkonu dovolacích právomocí prejavovaných v napadnutom uznesení žiadnu príčinnú súvislosť, ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou (napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07) pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

34. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu